

UDENRIGSMINISTERIET

URU den 9. november 2021

FN-PROCEDURE

TALEPUNKT – DET TALTE ORD GÆLDER

Til: Udenrigsministeren

Enhed: MUS

Dato: 09.11.2021

Jeg har glædet mig til dagens drøftelse om regeringens nye FN-procedure. For det ligger mig meget på sinde at sikre mere åbenhed og dialog om Danmarks udenrigspolitik. Det gælder også FN-samarbejdet.

Danmark er afhængig af et stærkt multilateralt system for håndteringen af globale udfordringer og for at sikre danske interesser. Det gælder bl.a. i forhold til COVID-19-krisen, klima, menneskerettigheder og forebyggelse og håndtering af konflikter, hvor FN spiller en central rolle. Kort sagt de store dagsordener, der har direkte betydning for vores tryghed, værdier og hverdag her i Danmark.

Regeringen agter at styrke sit engagement i FN-samarbejdet i forsvaret af danske interesser. Baseret på regler og rettigheder frem for rå magt. Vi er klar til at tage et endnu større globalt ansvar. Det er blandt andet derfor, at vi kandiderer til en plads i FN's Sikkerhedsråd.

Men FN-samarbejdet er selvfølgelig mere end Sikkerhedsrådet, og Danmark arbejder i FN dagligt på at fremme vores interesser og værdier. Det gør vi bl.a. i forbindelse med de løbende resolutionsforhandlinger.

Hvert år vedtages som bekendt en lang række resolutioner i FN's Generalforsamling og dens seks underudvalg. Det er ikke tekster, der binder Danmark juridisk. Men de er vigtige. Dels fordi de er med til at formulere de internationale normative standarder og fremme og beskytte de værdier, vi har bygget vores samfund på. Dels fordi de er med til at sætte rammerne for den måde, vi samarbejder på internationalt.

Det er derfor, regeringen har taget initiativ til en ny procedure for ikke-juridisk bindende FN-tekster. I dag er første gang, vi har muligheden for at drøfte den nye procedure her i URU. Proceduren skal sikre, at Folketinget bliver rettidigt orienteret om de forhandlinger af ikke-bindende resolutioner, som foregår i FN.

Fremadrettet vil der to gange årligt blive afrapporteret fra de resolutionsforhandling i FN, hvor Danmark har særlige interesser og er aktivt engageret. Ligeledes vil der to gange årligt blive fremlagt en oversigt over kommende resolutioner, der prioriteres fra dansk side. Det er netop hhv. afrapporteringen og oversigten over de kommende prioriterede resolutioner, som udvalget har modtaget forud for dagens møde.

Den nye procedure er et vigtigt supplement til FN-prioritetspapiret, som Folketinget allerede modtager én gang årligt i september, og som angiver de vigtigste strategiske prioriteter, Danmark vil fokusere på og aktivt søge at fremme under det kommende års Generalforsamling.

I afrapporteringen fra foråret, der er blevet fremsendt forud for dagens møde har I blandt andet kunne læse om, hvordan Danmark har arbejdet for at præge vigtige forhandlinger om bl.a. klima, global sundhed, fred og sikkerhed, kvinders rettigheder, udviklingspolitik og FN's Verdensmål. Forhandlingerne har været præget af den globale værdikamp og stormagtpolariseringen mellem USA og Kina.

Vi har i afrapporteringen fremhævet en række forhandlingsforløb, hvor Danmark har været særligt engageret, fordi de har omhandlet danske nøgleprioriteter. Det drejer sig for eksempel om *FN's globale terrorbekæmpelsesstrategi*, hvor Danmark sammen med andre EU-lande arbejdede for at forhindre nye henstillinger om repatriering af fremmedkrigere – hvilket glædeligtvist lykkedes. Et andet eksempel var de årlige forhandlinger om slutdokumenterne fra *FN's Kvindekommission* og *FN's befolkningskommission*, hvor Danmark som altid lå helt i front for at sikre det bedst mulige resultat for kvinder og pigers rettigheder.

Den oversendte prioritetsoversigt for efteråret 2021 giver et overblik over de ikke-bindende tekster, som Danmark vil følge og aktivt arbejde for at præge frem mod udgangen af året. Oversigten er et øjebliksbillede, men der bliver i FN-regi løbende fremsat nye tekster, som følgelig ikke vil figurere af den oversendte liste. De relevante Folketingsudvalg vil efter en konkret vurdering i relevant omfang blive orienteret om sådanne nye tekster via de respektive fagudvalg.

Teksterne i prioritetsoversigten har fokus på danske kerneprioriteter og på de områder, hvor Danmark kan gøre en forskel. Sammen med særligt EU, de nordiske lande, USA og øvrige ligesindede vil Danmark under forhandlingerne særligt arbejde for et mere fremadskuende, inkluderende og handlekraftigt FN. Men det multilaterale samarbejde er under pres af stormagtsrivalisering og reaktionære kræfter. Det betyder, at Danmark aktivt må kæmpe for de værdier, vi står for.

Når det kommer til menneskerettigheder og kvinder og pigers rettigheder, indtager Danmark altid en meget aktiv rolle i forhandlingerne. Der udspiller sig en værdikamp mellem vores ligesindede og andre mere religiøst konservative lande. Det gælder blandt andet i det tilbagevendende slagsmål om menneskerettighedsforkæmpere, hvor Danmark står stærkt i en solid gruppe af ligesindede lande for at sikre deres beskyttelse og råderum.

COVID-19-krisen har understreget vigtigheden af et stærkt multilateralt samarbejde for håndteringen af sundhedskriser. Der er brug for en styrket FN-ledet sundhedsarkitektur med WHO i spidsen. I FN vil Danmark derfor arbejde aktivt for en styrkelse af WHO, særligt igennem EU-samarbejdet.

Det er helt centralt, at WHO kan sikre fælles standarder for beredskab og vidensdeling samt koordinere globale indsatser. Regeringen bakker også op om arbejdet med at udarbejde en global pandemitraktat, så verden står bedre rustet til at forebygge og håndtere fremtidige sundhedskriser. Forhandlingerne om en FN-resolution herom starter nu.

Danmark gør i almindelighed sin indflydelse i FN gældende gennem EU, som spiller en stadig vigtigere rolle i FN på danske prioritetsområder. Og EU's gennemslagskraft er ikke overraskende størst, når vi fremstår med størst mulig enighed. Så det har en betydning, at Danmark forbliver én af de stærkeste stemmer for et mere handlekraftigt og samlet EU på den internationale scene.

Ovenstående var blot et par eksempler på nogle af de områder, hvor Danmark indtager en særligt aktiv rolle i efterårets forhandlinger i FN. Derudover engagerer Danmark sig selvfølgelig på en lang række andre områder.

FN-ambassadørerne fra New York og Genève er med virtuelt, og de vil kunne svare på spørgsmål, I måtte have om forhandlingsklimaet eller de enkelte resolutioner.

Jeg ser frem til drøftelsen.